

گفتاری در نسبت حکمرانی و معماری؛

تحلیل آسیب شناسانه معماری در جمهوری اسلامی ایران

فرزانه السادات کمیلی

مهندس معماری؛ دانشجوی دکترای علوم سیاسی

دکتر حمید نساچ

دانشیار علوم سیاسی دانشگاه اصفهان

www.ketab.ir

گفتاری در نسبت حکمرانی و معماری تحلیل آسیب شناسانه معماری در جمهوری اسلامی ایران

نویسندگان: فرزانه السادات کمیلی، دکتر حمید نساچ
طراح جلد و صفحه آرا: مصطفی کجینی
ویراستار:

چاپ اول: اسفند ماه ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۵۸۸-۲-۹

نشانی: تهران، خیابان بزرگمهر، خیابان شهید سرپرست، پلاک ۱، طبقه اول

تلفن: ۶۶۹۷۴۳۲۸

ناشر: انتشارات پژوهشکده سیاست پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت

معماری -- ایران -- تاریخ

Architecture -- Iran -- History

معماری ایرانی -- تاریخ

Architecture, Iranian -- History

شناسه افزودن: کمیلی، فرزانه السادات، ۱۳۶۹

شماره افزوده: پژوهشکده سیاست پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت

رده بندی کنگره: NA1۴۸۵

رده بندی دیویی: ۹۵۵.۷۲۰

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۲۳۵۶۶

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

سرشناسه: نساچ، حمید، ۱۳۶۰

عنوان و نام پدیدآور: گفتاری در نسبت حکمرانی و معماری: تحلیل آسیب شناسانه معماری در جمهوری اسلامی ایران/حمید نساچ، فرزانه السادات کمیلی.

منابع: نشر: تهران: پژوهشکده سیاست پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۴۴۹ ص: منصور، جدول، نمودار.

شابک: 9۷۸-622-95588-2-9

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص: ۴۳۷، ۴۴۹.

موضوع: معماری -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۴

Architecture -- Iran -- History -- 20th century

فهرست مطالب:

۱	پیشگفتار
۳	مقدمه
۱۱	فصل یک: چارچوب نظری
۱۳	چیستی و پیشینه گفتمان:
۱۴	گفتمان لاکلائو و موفه (گفتمان پساساختارگرا)
۱۶	مفاهیم و اصطلاحات گفتمان لاکلائو و موفه :
۲۵	فصل دوم: مطالعات میان رشته ای حکمرانی و معماری
۲۷	پیشینه میان رشته‌ی
۳۱	چیستی میان رشته‌ی
۳۴	فلسفه میان رشته گرایی
۴۱	علوم اجتماعی
۴۲	علوم انسانی
۴۴	روش درک مساله در علوم انسانی
۵۰	نسبت معماری و سیاست
۵۷	روابط هنر و سیاست
۶۹	فصل سوم: گفتمان سنت، تجدد و پسانتجدد
۷۴	گفتمان تجدد (مدرن)
۷۵	۱- رنسانس
۷۵	۲- جنبش اصلاح دینی (رفورماسیون)
۷۶	۳- عصر روشنگری

- ۷۷ ۴- انقلاب صنعتی
- ۸۰ زیبایی‌شناختی مدرنیستی
- ۸۳ گفتمان پساتجدد (پست‌مدرن)
- ۸۷ زیبایی‌شناسی پست‌مدرن
- ۹۰ گفتمان سنت :
- ۹۳ مبانی هستی‌شناختی سنتی
- ۹۴ انسان‌شناسی سنتی :
- ۹۵ معرفت‌شناسی سنتی :
- ۹۶ هنر سنتی
- ۱۰۱ فصل چهارم: معماری غرب
- ۱۰۴ معماری راسیونال :
- ۱۰۵ نئوکلاسیسیسم
- ۱۱۰ معماری عصر صنعت (معماری دوران انقلاب صنعتی)
- ۱۱۱ مکتب شیکاگو (۱۸۸۰-۱۹۰۰)
- ۱۱۵ فوتوریسم
- ۱۱۸ د استایل (دی استیل)
- ۱۲۰ باهاوس
- ۱۲۱ معماران نامدار عصر مدرن :
- ۱۲۲ آگوست پره (۱۸۷۴-۱۹۵۴)
- ۱۲۲ پیتر بهرنز (بهرنس) (۱۸۶۸-۱۹۴۰)
- ۱۲۳ روبرت مایلارت (مایار) (۱۸۷۲-۱۹۴۰)
- ۱۲۵ آدولف لوس (۱۸۷۰-۱۹۳۳)

- ۱۲۶..... والتر گروپیوس (۱۸۸۳-۱۹۶۹)
- ۱۲۷..... لوکوربوزیه (۱۸۸۷-۱۹۶۵)
- ۱۳۱..... میس وندروهه (۱۸۸۶-۱۹۶۹)
- ۱۳۳..... سبک بین‌المللی
- ۱۳۶..... مینیمالیسم
- ۱۳۷..... تندیس‌گرایی
- ۱۴۰..... های-تک (تکنولوژی برتر)
- ۱۴۳..... ننو مدرن
- ۱۴۷..... معماری رومانتیک
- ۱۴۸..... نئوگوتیک
- ۱۵۰..... هنرها و پیشه‌ها (صنایع و حرف)
- ۱۵۲..... هنر نو (آرنوو)
- ۱۵۴..... آنتونیو گاندی (۱۸۵۲-۱۹۲۶)
- ۱۵۶..... ارگانیک (الی)
- ۱۵۷..... فرانک لوید رایت (۱۸۶۷-۱۹۵۹)
- ۱۵۹..... التقاط‌گرایی (خوشه‌چینی)
- ۱۶۰..... چارلز مور (۱۹۲۵-۱۹۹۳)
- ۱۶۱..... ونتوری (۱۹۲۵-۲۰۱۸)
- ۱۶۳..... دیکانستراکشن
- ۱۶۵..... آیزنمن (.....-۱۹۳۲)
- ۱۶۶..... برنارد چومی (.....-۱۹۴۴)
- ۱۶۷..... دانیل لیسکیند (.....-۱۹۴۶)
- ۱۶۹..... فرانک گهری (.....-۱۹۲۹)

۱۷۱	فولدینگ
۱۷۳	معماری پیدایش کیهانی - غیر خطی
۱۷۹	فصل پنجم: معماری سنتی ایرانی
۱۸۱	اصول معماری سنتی ایرانی
۱۸۵	شناسه های معماری ایران
۱۸۷	شیوه های معماری ایرانی
۱۸۸	شیوه پارسی (عیلام، اورارتو، ماد، هخامنشیان - ۳۲۰۰ ق م تا ۳۳۰ ق م)
۱۸۹	شاخصه های معماری هخامنشیان
۱۹۳	شیوه پارتی (سلوکیان، اشکانیان، ساسانیان)
۱۹۳	شاخصه های معماری سیک پارتی
۱۹۴	ساسانیان
۱۹۷	شیوه خراسانی (سامانیان، طاهریان، صفاریان، آل زیار، آل بویه - قرن اول تا پنجم)
۱۹۷	شاخصه های معماری شیوه خراسانی
۲۰۱	شیوه رازی (سامانیان، آل زیار، آل بویه، آل کاکویه، غزنویان، سلجوقیان، اتابکان، خوارزمشاهیان - قرن سوم تا هفتم)
۲۰۲	شاخصه های معماری شیوه رازی
۲۰۹	شیوه آذری (ایلخانی و تیموری - قرن هفتم تا نهم)
۲۱۰	شاخصه های معماری شیوه آذری
۲۱۵	شیوه اصفهانی (صفوی، افشاری، زندی و قاجاری)
۲۱۶	شاخصه های معماری شیوه اصفهانی
۲۲۶	نفوذ معماری غرب در ایران
۲۳۱	فصل ششم: شرح وضعیت معماری دوران جمهوری اسلامی ایران
۲۴۱	معماری پس از انقلاب

۲۴۱	معماری احیاگرا:
۲۴۲	معماری مدرن:
۲۴۳	معماری پست مدرن:
۲۴۴	شرح وقایع و چرخش های سیاسی
۲۴۵	پروزی انقلاب اسلامی
۲۵۰	۱- دوران جنگ
۲۵۲	۲- دوران سازندگی
۲۵۶	۳- دوران اصلاحات
۲۶۰	۴- دوران عدالتخواهی
۲۶۲	۵- دوران اعتدال
۲۶۳	بررسی پرونده های معماری
۲۶۷	برج میلاد
۲۷۷	پل طبیعت
۲۸۷	سیتی سنتر اصفهان
۲۹۸	کتابخانه ی ملی ایران
۳۰۸	صحن جامع رضوی
۳۱۹	مرقد امام
۳۲۷	تحلیل بناهای منتخب
۳۳۷	فصل هفتم: آسیب شناسی معماری در جمهوری اسلامی ایران
۳۴۲	عوامل تاریخی:
۳۴۲	عوامل تاریخی بومی:
۳۴۲	فقدان سنت نگارش:
۳۴۶	فقدان سنت نقد:
۳۵۰	عوامل تاریخی جهانی:

پژوهشکده سیاست‌پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت، متکی به نیروی انسانی متعهد و جوان در جهت کارآمدسازی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران سازمان‌دهی شده است. این پژوهشکده با رویکرد آینده‌پژوهی و حل مسأله و با التزام به مبانی حکمی، ارزش‌های انقلاب اسلامی، اخلاق اسلامی و پایبندی به منافع عامه، بهبود مستمر و توسعه دانش خط‌مشی‌گذاری اسلامی-ایرانی را در حوزه‌های گوناگون اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و علم و فناوری سرلوحه خویش قرار داده است و در این راستا، تألیف، تدوین و ترجمه متونی که اهداف کلان پژوهشکده را در حوزه‌های فوق‌الذکر محقق می‌سازد، در دستور کار خود قرار داده است.

بر همین اساس، معاونت علمی پژوهشکده سیاست‌پژوهی و مطالعات راهبردی حکمت، با در نظر گرفتن مأموریت مذکور و در راستای چشم‌انداز «مرجع معتمد کارآمدسازی نظام جمهوری اسلامی ایران»، خود را ملزم به رویکرد معطوف به عمل و نه صرفاً علمی در عرصه سیاست‌پژوهی دانسته و سعی بر آن دارد که کفایت حل مسائل عمومی نظام جمهوری اسلامی ایران را در تمامی آثار مطبوع پژوهشکده جاری و ساری سازد.

اثر حاضر (گفتاری در نسبت حکمرانی و معماری: تحلیل آسیب‌شناسانه معماری در جمهوری اسلامی ایران) با اتخاذ رویکرد میان‌رشته‌ای، مناسبات حکمرانی و سیاست‌گذاری را با حوزه معماری مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد. پژوهشگران این اثر به دنبال پاسخ به این سوال‌اند که آیا معماری دوران جمهوری اسلامی ایران نمایانگر گفتمان اسلامی-ایرانی است؟ در این مسیر پژوهشگران با کاربست روش تحلیل گفتمان، نسبت گفتمان اسلامی-ایرانی را با شش بنای شاخص دوران جمهوری اسلامی ایران مورد تحلیل و ارزیابی قرار داده‌اند تا میزان بروز و ظهور این گفتمان را در تجسم کالبدی حاصل از معماری این دوران و حاشیه‌رانی گفتمان دیگری و نهایتاً برقراری هژمونی گفتمان مدنظر خود مشخص نمایند. در تبیین این وضعیت، مجموعه علل چهارگانه: اصلی، فرعی، تاریخی و پیامدی با خوانشی آسیب‌شناسانه بررسی شده و در نهایت راهکارهایی قابل تحقق به منظور بالنده‌سازی معماری جمهوری اسلامی ایران در نسبت با گفتمان خاص آن ارائه گردیده است.